

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Моделювання в управлінні соціально-економічними системами»

Галузь знань		05 «Соціальні та поведінкові науки»	Освітній рівень		магістр			
Спеціальність		051 «Економіка»	Семестр		2			
Освітньо-професійна програма		«Економіка та управління підприємством»	Тип дисципліни		Обов'язкова			
Факультет		Економіки і менеджменту	Мова навчання		Українська			
			Кафедра		Економіка підприємства			
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
	5,5	165	28	-	-	28	109	іспит

ВИКЛАДАЧ

Латишева Олена Володимирівна, kramalena1970@gmail.com

Кандидат економічних наук, ст.викладач кафедри ЕП ДДМА.
Досвід роботи – 17 років, досвід практичної роботи за спеціальністю понад 11 років.
Автор науково-методичних матеріалів, посібників, у т.ч. з Грифом МОН та ISBN , автор понад 90 наукових праць (h - індекс цитування =7; https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=OS7QJsMAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate).
Провідний лектор з дисциплін: «Проектний аналіз», «Управління витратами та ціноутворення», «Інвестування», «Управління ризиками», «Економічна діагностика».

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Пререквізити

базується на знаннях дисциплін економічного профілю рівня підготовки «бакалавр», зокрема «Проектний аналіз», «Менеджмент», «Потенціал і розвиток підприємства», а також вивчення дисциплін економічного профілю другого (магістерського) рівня підготовки, насамперед «Управління соціально-економічними проектами», «Антикризове управління підприємством», «Стратегія розвитку підприємства», «Управління потенціалом підприємства», «Міждисциплінарна курсова робота».

Постреквізити	переддипломна практика, кваліфікаційна робота магістра

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми

	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності
	ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження. СК 6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми (програмні результати навчання – ПРН)

	ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності. ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. ПРН9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень. ПРН10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами. ПРН16. Застосовувати сучасні комунікаційні методи та технології представлення результатів власних досліджень, аргументувати власну позицію. ПРН 17. Застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій антикризового управління процесами функціонування підприємства за умов невизначеності та ризику.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ано- тація	Навчальна дисципліна «Моделювання в управлінні соціально-економічними системами» є однією із складових комплексної підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти спеціальності 051 Економіка, освітньої програми «Економіка та управління підприємством». Завдання дисципліни: • здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, • здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень; • здатність виконувати оптимізацію на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічних процесів; • здатність аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати, готувати аналітичні звіти; • здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів для вирішення економічних завдань; • здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для обґрунтування управлінських рішень.
Мета	– формування навичок побудови і ефективного використання економіко-математичних моделей в процесах управління соціально-економічними системами.
Форма т	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – іспит (очний, дистанційний формат)

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма навчання)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти моделювання соціально-економічних систем						
1.	Тема 1. Основні поняття математичного моделювання соціально-економічних систем	20	3/1		3/0	14/19
2.	Тема 2. Методологічні основи оптимального управління економічними системами	20	3/1		3/1	14/18
3.	Тема 3. Аналіз структури економічних систем. Засоби концептуального аналізу	20	3/1		3/0	14/19
4.	Тема 4. Методи рішення завдань організації та планування виробництва	20	3/1		3/1	14/18
Змістовий модуль 2. Економіко-математичні методи і моделі в управлінні системами						
5.	Тема 5. Статистичні моделі. Моделі систем масового обслуговування	21	4/1		4/0	13/20
6.	Тема 6. Моделювання і виробничі функції	21	4/1		4/1	13/19
7.	Тема 7. Моделювання економічного розвитку і зростання	22	4/1		4/1	14/20
8.	Тема 8. Елементи математичного моделювання народногосподарських процесів	21	4/1		4/0	13/20
Усього годин		165	28/8	0/0	28/4	109/153

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Ноутбук HP Laptop 15 (ЦП DualCore AMD, відеоадаптер AMD Radeon(TM) R4 Graphics, ОЗП 4 ГБ DDR4-2666), браузер Edge 44.18362.449.0, мультимедійний проектор Epson H429B - 1 од., презентер Samsung SDP-6500DXA - 1 од. ПК 10 од., веб-версії Microsoft Office 365 (безкоштовна), Aris Express (безкоштовна), Ramus Educational (безкоштовна). Браузер Opera 66.0.3515.103.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

1. Бандоріна Л.М. Моделювання економіки: навчальний посібник; МОНУ, НМЕТАУ. Дніпропетровськ: Герда, 2014. - 140 с.
2. Ткаченко В.А., Холод Б.И. Теоретические основы развития больших самоуправляемых социально-экономических систем: монография, том 1. Д.: Монолит, 2013. 256 с.
3. Ткаченко В.А., Холод Б.И., Маньковська Н.Л., Чернявська І.М. Теорія невизначеності у складних саморегулюючих соціально-економічних системах: монографія, том 2 Д.: Монолит, 2013. 264 с.
4. Ковальчук К.Ф. Сучасні технології управління на підприємстві: колективна монографія. Донецьк: ЛАНДОН- XXI, 2013.- 288 с.
5. Ковальчук К.Ф. Сучасні тенденції в оцінці ефективності управління, плануванні та обліку діяльності суб'єктів господарювання: міжнародна колективна монографія. Донецьк: ЛАНДОН- XXI, 2013. 235 с.
6. Красс М.С., Чурьнов Б.П. Математические методы и модели для магистрантов экономики: учебное пособие. СПб.: Питер, 2006. 498 с.: ил.
7. Силич В.А., Силич М.П. Реинжиниринг бизнес-процессов: учебное пособие. Томск: Томск. гос. ун-т систем управления и радиоэлектроники, 2006. 136 с.

Електронні ресурси з дисципліни

1. Офіційний сайт законодавства України. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)
2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. AnyLogic User's Manual. XJ Technologies. URL: <http://www.xjtek.com>.
4. Задачи оптимизации. URL: <http://www.uchimatchast.ru/index.php>
5. R-Studio. URL: <http://www.softportal.com/software-24324-r-studio.html>
6. Державний комітет статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

Додаткова література

1. Бінкевич В.В. Математичні моделі синергетичної економіки: конспект лекцій. Ч. 2.; МОНМС України НМЕТАУ. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2012 42 с.
2. Томашевський В.М. Моделювання систем: К.: Видавнича група ВНУ, 2005. - 352 с.
3. Бутник О.М. Економіко-математичне моделювання динамічних закономірностей розвитку економічних систем: монографія. Харків: Видвничий Дім «ІНЖЕК». 2003 - 224 с.
4. Ситник В. Ф. Імітаційне моделювання: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.; МОНУ, КНЕУ, 1999. 208 с.
5. Лукасевич И.Я. Анализ финансовых операций. Методы, модели, техника вычислений в EXCEL: учебн. пособие для вузов. - М.: Финанси, ЮНИТИ, 1998. 440 с

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності здобувачами вважається: академічний плагіат, академічне шахрайство, фальсифікація результатів досліджень, посилення у власних публікаціях, будь-яких інших даних, у тому числі статистичних, що стосуються освітнього процесу та наукових досліджень; надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання; хабарництво; конфлікт інтересів; подарунок.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; позбавлення академічної стипендії; відрахування із закладу освіти.

СИСТЕМА ОЦІНКИ

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу	Рейтингова оцінка		Тиждень
		min	max	
1	Оцінка аудиторної роботи на практичних заняттях. Здобувач надає усні відповіді, вирішує тестові, практичні та ситуаційні завдання, участь у дискусії з наведенням аргументації.	20	30	1-8
2	Виконання індивідуального завдання Проводиться у години, що відведені на самостійну роботу. Здобувач самостійно опрацьовує лекційний та позалекційний матеріал, узагальнює його, підготовлює презентацію та доповідь (або тези на конференцію, наукову статтю) за темою індивідуального завдання.	5	10	1-8
3	Модульна контрольна робота №1. Здобувач виконує тестові та ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1	15	30	4
4	Модульна контрольна робота №2. Здобувач виконує тестові та ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №2.	15	30	8
Оцінка поточної успішності за 100-бальною шкалою		55	100	
Підсумковий контроль (Письмовий іспит) Здобувач виконав тестові та ситуаційні завдання та навіть аргументовані відповіді на питання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни		55	100	

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу заочної форми навчання	Рейтингова оцінка	
		min	max
1	Поточний контроль (коефіцієнт вагомості=0,4) Підсумкова тестова контрольна робота, яка виконується здобувачем індивідуально в системі Moodle DDMA Здобувач виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни	55	100
2	Підсумковий контроль (коефіцієнт вагомості=0,6) (залік) Здобувач виконав тестові та ситуаційні завдання та навіть аргументовані відповіді на питання, що відповідають програмним	55	100

	результатам навчання з дисципліни		

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		Рівень компетентності
		для екзамену, курсового проєкту (роботи)	для заліку	
90 – 100	A	відмінно	зараховано	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінках здобувача і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
81 – 89	B	добре		Достатній Забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
75 – 80	C			Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
65 – 74	D			задовільно
55–64	E	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни		
30–54	FX	незадовільно з можливістю повторного складання		незараховано з можливістю повторного складання
0 – 29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Незадовільний Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни